

ti sinna eddimätse piiskopi, katolikko-ustu-
sädusse perra.

Ni kawa kui Meinhard Saksa-maal olli,
jättiwa mitto neist, kea ristitu olliwa, omma
ustu mahha, lätšiwa Tuna-jõe weerde, mõst-
siwa henda saäl essi nink lodiwa nida wallale
ollewat sest „wastse sündimisse wihtmisses Püh-
„han Waimun.“ Ne waise ärrapimmestetu
henge es tija tol ajal weel mitte, et „ristminne
„om üts wessi Jummal kassun säetu nink
„Jummal Sönnaga ühhendetu, se om: üts
„armo täüs ello wessi.“ Meinhardil olli sis
jälle wastset waiwa ja tööd, säratsid jälle õigele
tele saata. Nelli aastat teggi Meinhard wäs-
simata Jssanda tööd, sis temma koli ärra nink
matteti sinna kerkute, mes ta essi Jssanda au-
wus olli ehitanu ja pühendanu. Ent kui
piiskopi-ammet wimate Mia-lina panti, sis wõt-
tiwa nemma õnsa piiskopi Meinhardi kolu keh-
ha ütten nink mattiwa sedda Mia-lina Tomi-
kerkute, kun temma mattusse paik nüüd weel
näta om.

Perran Meinhardi surma lähäteti peake
jälle töist piiskopi Saksa-maalt. Ent ne per-
rantulleja es olle eddimätse sarnatse. Nemma
tahtsewa kül kirjatundja olla, ent es olle õige rah-
wa oppaja, panniwa taiwariki innemiste eest kin-
ni, es lä essi sisse nink keliwa ka muud sissem-
nemast. Miga möda teggiwa henda ne piiskopi
suris ilmlikko wallitsejis, nink neide wallitus
püsse ennamb 300 ajastaiga. Sel ajal tulli
ko Liwlandi ma ülle wäga ränga waino- ja sõ-
aja. Saäl olli allati söddimist Wenne-Sure-

würste, Tania, Pola- ja Rootsi-kuningidega.
Meie ma sai üttest käest töise kätte, nink eggakörd
risuti, palloteti neid linu ärra, nink mehhe,
naise, latse, kes linu sissen olliwa, tappeti, ehk
widi wangi. Sis tulli weel monni suur Jum-
mala karristus päle, ni kui 1315 aastaga,
kui 3 aastat järgi möda fik willi nurme
pää ärrakülmi, nink lätš sis aig ni kallis,
hädä ni sures, et mitto tuhhat innemist nalga
keliwa, kedda hulgan haudu aeti. Wimate
olli woimata fik kooljid mahhamatta. Tulliwa sis
soe saa-kaupa mõtsust nink söiwa kooljid ärra,
keä matmata olliwa. Ent oh hirmus kõnnelda,
hirmus kuulda! mõnne wannamba tapsewa ja
söiwa essi omme latsi, — nalja perrast. Üts
warras podi ülles; õse tulliwa waise innemisse,
wöttiwa tedda pu päält mahha nink söiwa tedda
ärra, — nalja perrast. — Tol ajal mas röa wal
4 taalrid, se om: 18 rublid meie rahha perra.

Mitmasuggust hädä ja waiwa pididi ka
meie Larto-liin näggema, mes se figewannemb
liin Liwlandi maal om. Temma om jo 809 aastat
saisnu. Üts Wenne-Suurwürst, nimmega
Jurjei Jaroslaw ehhit sedda 1030 aastal nink
se liin sai wenne-kelen selle surewürsti perra
Jurgewi linas nimmitetus. Wannal ajal olli
Larto-linal essi omma piiskop nink nelli
kirrikut: Marja, Jani- ja Tomi- nink weel üts
wenne-kirik. Söddimisse ajal lätš se liin üt-
te käest töise kätte, ni et temma 14 kõrda om um-
breleeritu nink 11 kõrda wainlaste käest ärra-
woetu. Ta olli Wenne-Surewürste wallit-
susse al wäga uhke ja rikkas liin. Saksa-ma